

CONSEIL BRUXELLOIS DE L'ÉGALITÉ ENTRE LES FEMMES ET LES HOMMES
BRUSSELSE RAAD VOOR GELIJKHEID TUSSEN VROUWEN EN MANNEN
RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE - BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES

Voorontwerp van gezamenlijk decreet en ordonnantie houdende opstelling van het Brussels wetboek voor gelijkheid, antidiscriminatie en bevordering van de diversiteit

---

Aanvrager	Staatssecretaris Nawal Ben Hamou
Aanvraag ontvangen op	21 april 2023
Advies uitgebracht door de RGVM op	20 juni 2023

Vooraf

Sinds 2008 en ingevolge de opeenvolgende overhevelingen van bevoegdheden naar de Gewesten en Gemeenschappen, heeft de Brusselse wetgever verschillende ordonnanties ter bestrijding van discriminatie aangenomen op gebieden die onder zijn bevoegdheid vallen, waaronder huisvesting, private tewerkstelling, gewestelijke, communautaire, bi-communautaire en lokale openbare tewerkstelling, goederen en diensten en beroepsopleiding.

De meeste aangenomen teksten zijn ook omzettingen van Europese richtlijnen.

Het versnipperde karakter van de verschillende Brusselse teksten ter bestrijding van discriminatie maakt de wetgeving niet alleen moeilijk te begrijpen en te lezen, maar belemmert vooral de doeltreffendheid en efficiëntie van de beschermingen die ze bieden.

In 2019 heeft de Brusselse Regering zich ertoe verbonden om - via de gemeenschappelijke beleidsverklaring van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie¹ - een begin te maken met « *een codificatie van de wetgeving om de bestaande instrumenten ter bestrijding, opvolging en preventie van discriminatie in één Brussels wetboek ter bestrijding van discriminatie samen te brengen, te coördineren en te versterken* ». De regering heeft eveneens verklaard dat ze erop zou toezien « *dat deze ordonnanctie op alle Brusselse instellingen wordt toegepast* ». Daartoe heeft de regering zich ertoe verbonden om samen te werken met « *de actoren die actief zijn in de strijd tegen de betreffende vormen van discriminatie en zal zij de slachtoffers van discriminatie hierbij betrekken om te voorkomen dat het probleem onzichtbaar wordt gemaakt of dat zij onmondig blijven in een debat dat hun toekomt* ».

Deze codificatie van de Brusselse voorzieningen ter bestrijding van discriminatie in één kaderordonnantie is gebaseerd op een historische aanbeveling van UNIA, van de commissie voor de evaluatie van federale wetten ter bestrijding van discriminatie uit 2007 en van de adviesorganen. De Raad van State en bepaalde Brusselse adviesorganen (onder meer de Brusselse Raad voor Gelijkheid tussen vrouwen en mannen en Brupartners) hebben er met name op gewezen dat het noodzakelijk zou zijn om alle wetgevingen met betrekking tot deze materie op het Brussels niveau te kunnen codificeren.

Het proces tot opstelling van dit Wetboek is derhalve methodologisch in verschillende fasen verlopen :

- 1) Inventaris van de te codificeren wetgevingen ;
- 2) Creatie van een prototype-structuur voor het Wetboek ;
- 3) Juridische evaluatie van de te codificeren wetgevingen ;
- 4) Opstelling van de tekst van het Wetboek.

Daarom werd besloten om de volgende wetgevingen naar geldend recht op een alomvattende, meer begrijpelijke en dientengevolge meer uitvoerbare manier te codificeren :

- De anti-discriminatie wetgeving ;
- De wetgeving inzake integratie van gelijke kansen in de gewestelijke bevoegdheden ;
- De wetgeving inzake diversiteit in het openbaar ambt en tewerkstelling.

---

¹ [Gemeenschappelijke algemene beleidsverklaring blz. 44](#)

Het ontwerp van Wetboek heeft de volgende structuur :

- 1) Algemene bepalingen (met inbegrip van de definities van de relevante juridische concepten ter zake) ;
- 2) Recht op non-discriminatie ;
- 3) Actoren en instrumenten voor de integratie van gelijke kansen in het Brusselse beleid en ter bevordering van diversiteit binnen de Brusselse overheidsdienst ;
- 4) Bevoegdheden voor de bestrijding van discriminatie en de bevordering van de diversiteit ;
- 5) Monitoring van dit Wetboek ;
- 6) Wijzigingsbepalingen ;
- 7) Slotbepalingen.

Er zijn aldus twee soorten wijzigingen aan de gecodificeerde teksten aangebracht : inhoudelijke wijzigingen die bij de opstelling van het voorontwerp van codificatie nodig zijn gebleken en wijzigingen om de coherentie te waarborgen.

Deel 3, titel 2 van het voorontwerp van codificatie is onder meer aan de verschillende Raden gewijd en heeft in het bijzonder betrekking op de Raad voor Gelijkheid tussen vrouwen en mannen (hierna RGVM).

De Brusselse Raad voor Gelijkheid tussen vrouwen en mannen heeft vanwege de Staatssecretaris voor Huisvesting en Gelijke Kansen een adviesaanvraag ontvangen betreffende het voorontwerp van gezamenlijk decreet en ordonnantie houdende opstelling van het Brussels wetboek voor gelijkheid, antidiscriminatie en bevordering van de diversiteit.

Het voorontwerp werd hem toegestuurd in de vorm van een vergelijkende tabel (blz. 3 e.v.), een transversale analyse van de verplichtingen in termen van non-discriminatie, gelijke behandeling en de bevordering van diversiteit die het Wetboek oplegt aan ondernemingen (1), de regering (2) en de openbare instellingen van het Gewest (3).

Op 15 mei 2023 werd het voorontwerp van ordonnantie samen met de Brusselse Raad voor Personen met een handicap en Brupartners aan de **RGVM** voorgesteld.

Advies

1. Algemene beschouwingen

De **Raad** is ingenomen met het codificatiewerk, dat de verschillende teksten bundelt die op één of andere manier betrekking hebben op non-discriminatie, gelijke kansen en bevordering van diversiteit. Het Wetboek dient ervoor te zorgen dat het recht op non-discriminatie gemakkelijker te begrijpen is, zodat de instanties die het Wetboek gebruiken en anderen tot wie het gericht is, het zich beter zouden kunnen toe-eigenen. De **RGVM** staat positief tegenover de vraag naar transversaliteit in de gewestelijke bevoegdheden, die op het codificatiewerk wordt toegepast om een betere coherentie ervan te waarborgen en met name voor wat de definities betreft.

Hoewel er heel wat werk werd verricht om de teksten te verduidelijken, benadrukt de **Raad** niettemin de dichtheid van de tekst (30 teksten in 1), waardoor deze in dit stadium voor een niet-juridisch deskundige vrij moeilijk te lezen en te begrijpen is.

In zoverre alle bepalingen die zich in het Wetboek zullen bevinden, in de oorspronkelijke ordonnaties en decreten zullen worden ingetrokken (zie Deel 7 - Intrekkingsbepalingen), wijst de **RGVM** er bovendien op dat het van belang is om zich deze materie gemakkelijk te kunnen toe-eigenen, met name voor elk Bestuur.

Bovendien plaatst de **RGVM** vraagtekens bij de relevantie van de timing voor de goedkeuring van dit Wetboek. Hij merkt op dat het codificatiewerk van de federale overheden zich momenteel in de reflectiefase bevindt, na de evaluatie van de anti-discriminatiewetgevingen van 2007. De **RGVM** vraagt zich af hoe dit Brussels Wetboek op de toekomstige codificatie van de federale antidiscriminatie-wetgeving zal worden afgestemd. Hij wijst op het belang om het codificatiewerk met dat van de federale overheden te coördineren. De **Raad** betreurt het dan ook dat deze coördinatie niet in deze werkplanning werd opgenomen.

Bovendien is de **Raad** verheugd over het feit dat het ontwerp van Wetboek werd opgesteld op basis van een door een advocatenkantoor verrichte studie, waardoor het streven naar harmonisatie dat bij de opstelling van dit Wetboek tot uiting is gekomen, werd gewaarborgd.

De **RGVM** betreurt het niettemin dat de regering de kans niet heeft gegrepen om de voorstellen tot aanpassing en de aanbevelingen van de studie over te nemen, op basis waarvan ze haar wetgeving naar het voorbeeld van de federale overheid had kunnen verbeteren.

Tot slot betreurt de **Raad** het dat hij zo weinig tijd heeft gekregen om een advies over een voorontwerp van codificatie van dergelijke omvang en belang uit te brengen.

Dit advies werd naar aanleiding van de uitwisselingen van 15 mei 2023 opgesteld en bestaat uit drie delen : het eerste deel bevat een reeks algemene beschouwingen die de positieve beoordeling van het codificatieproces door de **RGVM** bevestigen, alsook een aantal opmerkingen. Het tweede deel bevat de bijzondere beschouwingen, terwijl het derde deel een aantal adviezen, vragen en aanbevelingen over specifieke kwesties bevat.

1.1 Inclusief taalgebruik

De **Raad** benadrukt het belang om in dit codificatieproject [inclusief schrijven](#) te bevorderen, ten aanzien van de thematiek van dit Wetboek, en dit in de beide landstalen. De **RGVM** dringt er derhalve op aan dat inclusief taalgebruik erin zou worden toegepast, om zo van een coherente en geïntegreerde benadering te getuigen. Het opnemen van inclusief taalgebruik in het kader van de voorbereidende werkzaamheden en documenten had op zijn minst voor coherentie tussen vorm en inhoud kunnen zorgen.

1.2 Uitbreiding van de toepassing van gendermainstreaming tot de bevoegdheden van de GGC en de COCOF

Het onderhavige Wetboek bevat alle regels inzake gelijkheid, het bestrijden van discriminatie en het bevorderen van diversiteit waaraan alle personen, zowel in de openbare als in de privésector, met inbegrip van de gewestelijke organen, de GGC en de COCOF, onderworpen zijn.

De **Raad** staat positief tegenover de uitbreiding van deze codificatie tot de bevoegdheden van de GGC en de COCOF, die nauw betrekking hebben op de Brusselse bevolking en die dientengevolge belangrijke bevoegdheden op het gebied van gelijke kansen zijn.

De **RGVM** benadrukt het belang van deze transversaliteit om de toepassing van de gelijkkansentest en gendermainstreaming te harmoniseren en tot de handelingen van de COCOF en de GGC uit te breiden.

Hij wijst er echter nogmaals op dat er bijkomende en adequate menselijke en financiële middelen beschikbaar moeten worden gesteld en dat de beampten van de Besturen van de COCOF en de GGC, die deze gelijkkansentest zullen moeten uitvoeren, naar behoren moeten worden opgeleid.

1.3 Raadpleging

Hoewel de **RGVM** verheugd is over de adviesaanvraag die in deze fase van het proces tot hem werd gericht, merkt hij niettemin op dat het codificatiewerk dat in 2021 is begonnen, werd uitgevoerd zonder dat de sociale partners en vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld werden uitgenodigd om deel te nemen aan de beraadslagingen bij het opstellen van het Wetboek. De **RGVM** betreurt deze situatie en benadrukt dat een dergelijk overleg bovendien tot een betere toe-eigening van de teksten door zijn leden zou hebben bijgedragen en dit advies zou hebben verrijkt.

Hoewel het kabinet van de staatssecretaris voor Huisvesting en Gelijke Kansen heeft verduidelijkt dat dit overleg met het maatschappelijk middenveld tijdens deze hele legislatuur via verschillende ontmoetingen met verenigingen heeft plaatsgevonden en dat deze hun inbreng in de beraadslagingen hebben gehad, herinnert de **RGVM** er niettemin aan dat het codificatiewerk waarvan sprake in de Gemeenschappelijke Algemene beleidsverklaring van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie de te voorziene raadpleging duidelijk heeft aangegeven :

*« De Regering de aanzet zal geven tot een codificatie van de wetgeving om de bestaande instrumenten ter bestrijding, opvolging en preventie van discriminatie in een Brussels wetboek ter bestrijding van discriminatie samen te brengen, te coördineren en te versterken. De Regering zal erop toezien dat deze ordonnantie op alle Brusselse instellingen wordt toegepast. Daartoe zal zij **samenwerken met de actoren die actief zijn in de strijd tegen de betreffende vormen van discriminatie en zal zij de slachtoffers van discriminatie hierbij betrekken om te voorkomen dat het probleem onzichtbaar wordt gemaakt of dat zij onmondig blijven in een debat dat hun toekomt** »².*

De **Raad** betreurt het dan ook dat de opportuniteit van het begeleidingscomité - bestaande uit alle ministeriële kabinetten, de betrokken besturen, UNIA en het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM) - niet werd aangegrepen om de actoren op het terrein, de slachtoffers van discriminatie en de sociale partners structureel bij de opstelling van het Wetboek te betrekken.

Bovendien benadrukt de **RGVM** dat een gestructureerde raadpleging het mogelijk zou hebben gemaakt om de geraadpleegde verenigingen te vermelden en om mee te delen of er al dan niet rekening werd gehouden met de bijdragen van deskundigen op het terrein en van de personen die het slachtoffer van discriminatie zijn. In het verlengde hiervan zou deze aanpak ook de bevordering van het codificatiewerk vanwege de regering ten goede zijn gekomen.

---

² Gemeenschappelijke Algemene beleidsverklaring van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, regeerperiode 2019-2024, blz. 44. Hierna « GBV ».

1.4 Terminologie : definities en concepten

De **Raad** is ingenomen met het streven naar harmonisatie dat bij de opstelling van dit Wetboek tot uiting is gekomen, voor zover deze het kader van het Europees recht eerbiedigt.

De **RGVM** plaatst echter vraagtekens bij de relevantie om in dit Wetboek de verschillende thema's van gelijke kansen, non-discriminatie en diversiteit door elkaar te halen. Aangezien deze begrippen voor veel mensen over het algemeen vaag zijn, is de **Raad** van mening dat er een duidelijk onderscheid tussen non-discriminatie, diversiteit en gelijke kansen zou moeten worden gemaakt.

De **Raad** wijst ook op het belang om bij dit codificatiewerk over het begrip billijkheid na te denken.

Tevens stelt de **RGVM** vast dat in het voorontwerp van tekst de termen « geslacht » en « gender » door elkaar worden gehaald. De **Raad** benadrukt het belang van deze definities en vraagt dat het onderscheid duidelijk in het ontwerp van Wetboek zou worden opgenomen. Hij benadrukt dat het schrappen van dit onderscheid een grote stap terug voor vrouwenrechten zou betekenen. De **RGVM** wijst er onder meer op dat de burgerlijke stand naar geslacht en niet naar gender verwijst, en dat bepaalde debatten op deze verwarring gebaseerd zijn, om met name mogelijke genderstatistieken uit te sluiten. Hij wijst erop dat deze genderstatistieken absoluut noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het beleid inzake gelijkheid tussen vrouwen en mannen, en met name voor het genderbeleid ter bestrijding van geweld tegen vrouwen.

De **Raad** geeft aan dat als deze verwarring zich op het federaal niveau voordoet, het Gewest over een belangrijke hefboom zal beschikken om erop te wijzen en om het belang van dit onderscheid te benadrukken. Hoewel de woorden « geslacht » en « gender » veel gemeenschappelijke punten hebben, kan het creëren van deze verwarring niet als een detail worden beschouwd. De twee termen blijven verschillend. Het is daarom van cruciaal belang om dit onderscheid te maken om zo elke stap terug op het gebied van gelijkheid tussen vrouwen en mannen te voorkomen.

2. Bijzondere beschouwingen

Gelet op de omvang en de dichtheid van de tekst die ter advies werd voorgelegd en de korte tijd die hiervoor werd toegekend, heeft de **RGVM**, naast de onderstaande opmerkingen met betrekking tot anti-discriminerende behandeling, ervoor gekozen om zich voornamelijk uit te spreken over het deel van het Wetboek dat aan de harmonisatie van de Raden is gewijd.

2.1 Aanpasbare sancties voor de schadeloosstelling van slachtoffers

De **Raad** staat positief tegenover de bepalingen inzake sancties die kunnen worden aangepast ten aanzien van de verschillende beschermde criteria waarop de discriminatie of de context ervan is gebaseerd.

De **RGVM** benadrukt het belang van ontradende sancties en vraagt dan ook dat hierover zou kunnen worden beraadslaagd. De **Raad** herinnert eraan dat deze sancties door het Europees recht worden opgelegd, dat deze vereisten forfaitaire minimumbedragen zijn en dat het ook mogelijk moet blijven om aan te tonen dat er grotere schade is geweest.

In dit verband heeft de **Raad** 2 punten geïdentificeerd waarop moet worden gelet :

De **Raad** wijst op een mogelijke verwarring met betrekking tot « de forfaitaire schadeloosstelling voor ondernemingen uit de privésector tussen 2.000 en 6.000 euro ingeval van discriminatie op grond van

« één van de beschermde criteria » en « de forfaitaire schadeloosstelling voor openbare instellingen van 3 tot 6 maanden brutoloon ». De anti-discriminatie wetgeving maakt nog steeds een onderscheid tussen het werk en de kwestie van goederen en diensten en, meer in het algemeen, van de tijd buiten het werk. De **RGVM** vraagt derhalve dat dit punt in de tekst goed zou worden verduidelijkt, zodat dit onderscheid gemakkelijk zou kunnen worden begrepen.

Wat huisvesting betreft, vestigt de **Raad** daarnaast de aandacht op het voorstel vanwege de verenigingswereld, waarin ervoor werd gepleit om hetzelfde soort schadeloosstelling toe te passen als in het geval van tewerkstelling, d.w.z. 6 maanden huur in plaats van de in beginsel voorziene bedragen. Hij herinnert eraan dat de problematiek in het Brussels Gewest aanzienlijk is en tijdens de lockdown nog veel groter is geworden (zoals werd bevestigd door [de verkennende studie](#) over met name de gevolgen van de COVID-19-pandemie voor etnische discriminatie op de woningmarkt).

2.2 Gewestelijk Comité voor Gelijke Kansen

De **Raad** herinnert aan de oprichting van het Gewestelijk Comité voor Gelijke Kansen bij ordonnantie van 4 oktober 2018, dat is bedoeld als transversaal platform voor uitwisselingen inzake de stand van zaken op het vlak van gelijke kansen en het gewestelijk beleid in de strijd tegen geweld, éénouderschap, gender, handstreaming, bestrijding van racisme, enz. Hij benadrukt dat dit Comité aldus een gelegenheid biedt om een identiek evaluatie- en opvolgingsproces voor de verschillende plannen op te zetten.

De **RGVM** stelt derhalve voor dat de opdrachten van het Comité zouden kunnen worden uitgebreid om een regelmatige opvolging van verschillende prioritaire maatregelen per bevoegdheid en per plan te kunnen uitvoeren, met een deadline (en niet langer een evaluatie van elke actie). Deze werking zou een dynamiek en zelfs een synergie tussen de verschillende kabinetten tot stand kunnen brengen (wat met name gunstig is voor degenen die minder gemobiliseerd of zelfs refractair zouden zijn).

De regering zou dan periodiek verslag over de voortgang van de prioritaire maatregelen uitbrengen. Tot slot zou het « periodieke » aspect (regelmatiger dan nu het geval is) het mogelijk maken om vaste vergaderingen te houden met opvolgingsdoelstellingen die door elk kabinet moeten worden behaald.

De keuze voor verschillende prioritaire maatregelen kan ook gepaard gaan met de mogelijkheid voor de **Raad** om één of andere actie van de plannen in vraag te stellen, om te voorkomen dat acties in de plannen die niet als prioritair zijn gekozen, tot stilstand zouden komen.

Bij een dergelijke opvolging kan worden aangevoerd dat het minder tijdrovend is om de plannen op te volgen (ook rekening houdend met het feit dat het Bestuur momenteel veel tijd uittrekt om verslag over elke actie uit te brengen).

De **RGVM** zou van nut kunnen zijn bij het bepalen van de werkmethodologie en het faciliteren van de vergaderingen.

3. Beschouwingen inzake de harmonisatie van de Raden en de wijzigingen voor de RGVM

De **RGVM** juicht het harmonisatiewerk met betrekking tot de 3 Adviesraden toe (de Brusselse Raad voor Personen met een handicap en de Brusselse Raad voor Gelijkheid tussen vrouwen en mannen), evenals de wens om de synergieën tussen deze 3 Raden structureel vorm te geven.

Hij benadrukt het belang om de bijzonderheid van de Brusselse Raad voor Gelijkheid tussen vrouwen en mannen te behouden en om het beleid inzake gelijkheid tussen vrouwen en mannen niet in de gelijke kansen te laten verwateren en onzichtbaar te maken. Systemische ongelijkheid tussen vrouwen en mannen structureert immers alle ongelijkheden. Welke discriminatie ook wordt vastgesteld, er is nooit symmetrie tussen de manier waarop vrouwen en mannen worden getroffen. Sociale ongelijkheden zijn op een zondanige manier met genderongelijkheden verbonden dat het niet mogelijk is om de ene te begrijpen zonder rekening te houden met de andere. « De meest onderdrukte man kan een wezen onderdrukken dat zijn vrouw is. Zij is de proletariër van de proletariër zelf » (Flora Tristan).

De **RGVM** betreurt het gebrek aan leesbaarheid van dit deel 3 van de documenten. De tabel waarin de wijzigingen staan - in de vorm van « todo » - geeft immers niet duidelijk aan welke wijzigingen voor de werking van de Raad zouden worden aangebracht. De **Raad** betreurt nogmaals het ontbreken van een inhoudsopgave en een concordantietabel, die dit deel van het document eventueel leesbaarder hadden kunnen maken voor de leden.

Met het oog op de totstandbrenging van de nieuwe transversaliteit die voor dit Wetboek wordt nagestreefd, herhaalt de **RGVM** zijn opmerking inzake het raadplegingsproces en betreurt hij het feit dat de bestaande Raden niet op zijn minst vooraf werden gevraagd om deel te nemen aan de beraadslaging over het harmonisatieproject dat hen aanbelangt.

De **Raad** geeft aan dat, hoewel de codificatie naar geldend recht wordt aangekondigd, hij niettemin moet vaststellen dat er belangrijke wijzigingen met betrekking tot de Raad voor de Gelijkheid van vrouwen en mannen in zijn opgenomen. Hij formuleert derhalve de onderstaande opmerkingen.

3.1 Uitbreiding van de opdrachten van de RGVM

De **Raad** wijst op de volgende zinnen en de noodzaak om deze te verduidelijken. Hij dringt erop aan dat de bijkomende opdrachten die men aan de **RGVM** wenst toe te vertrouwen, uitdrukkelijk zouden worden gedetailleerd :

Pagina 28 -29 -30, deel 3 :

- « *De Brusselse dimensie van de Brusselse Raad voor de gelijkheid van vrouwen en mannen wordt dus benadrukt. De COCOF en de GGC blijven echter bevoegd om adviesinstanties te organiseren voor aangelegenheden die alleen een impact hebben op de gelijkheid van vrouwen en mannen in het kader hun eigen bevoegdheden* ».
- « *Het begrip 'oriëntatienota's die de fundamentele pijlers van de beleidslijnen van de Regering, het College en het Verenigd College bepalen', omvat op zijn minst de gewestelijke beleidsverklaring* ».
- « *De Brusselse Raad voor de Gelijkheid tussen Vrouwen en Mannen wordt verzocht om een advies uit te brengen aan het begin en het einde van de zittingsperiode over de oriëntatienota's waarin de fundamentele beleidslijnen van de Gewestregering, het College en het Verenigd College worden vastgelegd* ».

De **Raad** merkt op dat de opdrachten van de **RGVM** zijn uitgebreid en juicht dit toe. Hij wijst echter op de praktische moeilijkheden in termen van beschikbaarheid en tijd die de leden en het secretariaat zullen moeten besteden aan het bijkomende werk dat dit met zich zal meebrengen. Hij vraagt zich af hoe dit in de praktijk zal worden gebracht en welke middelen hiervoor nodig zullen zijn.

3.2 Samenstelling

Hij merkt op dat een lid van de **RGVM** zitting heeft in de Brusselse Raad voor Personen met een handicap (RPH) en omgekeerd, om de intersectionele dimensie van de werkzaamheden te stimuleren en « synergieën te bevorderen ». Dezelfde regel zal voor de Anti-racismeraad gelden.

De **Raad** benadrukt het belang van deze transversaliteit en de bevordering van de intersectionaliteit die wordt geboden door de mogelijkheid om in de RPH en de toekomstige Raad voor de uitbanning van racisme zitting te hebben. Hij benadrukt deze mogelijkheid om in deze verschillende Raden een genderdimensie in te brengen. Hij vraagt zich niettemin af welke praktische en operationele moeilijkheden deze nieuwe samenstelling inhoudt.

Hoewel de **RGVM** voorstander is van de aanwezigheid in verschillende raden, stelt hij vast dat het in termen van beschikbaarheid van de leden moeilijk haalbaar zal zijn om de vergaderingen van deze 2 Raden naast die van de **RGVM** bij te wonen. Hij wijst er echter op dat bij adviesaanvragen een gezamenlijke uiteenzetting door de 3 Raden een manier zou kunnen zijn om deze synergie te operationaliseren (naar het voorbeeld van de uiteenzetting voor deze adviesaanvraag). Door de **RGVM** de gelegenheid te bieden om van de verschillende opmerkingen vanwege de andere Raden op de hoogte te worden gebracht, zou dit immers een uitkijkpost kunnen vormen en het aldus mogelijk maken om het denkproces in de andere Raden te ondersteunen.

De **Raad** wijst erop dat sommige van zijn leden ook andere mandaten hebben en dat sommigen van hen op vrijwillige basis zitting hebben, naast hun respectievelijke banen en dit tegen een symbolische vergoeding.

Tot slot dringt de **RGVM** erop aan dat, zo nodig, deze mandaten binnen de 2 andere Raden dan niet nominatief zouden zijn.

3.3 Termijn voor het uitbrengen van adviezen

De **Raad** merkt op dat de termijn voor het uitbrengen van adviezen in 30 dagen in plaats van 60 dagen werd gewijzigd. Hij herhaalt dat voor de meeste leden dit mandaat bovenop hun professionele verplichtingen en engagementen komt, alsook bovenop de beperkingen van hun respectievelijke agenda's. De **RGVM** verzoekt derhalve om de termijn van 60 dagen te handhaven, zoals bepaald in [het besluit van 2012](#).

De **Raad** herhaalt dat in de praktijk het uitbrengen van adviezen tot op heden steeds 60 dagen heeft vereist.

3.4 Duur van het mandaat

De **Raad** geeft aan dat de duur van het mandaat voor de **RGVM** werd gewijzigd en met één jaar werd verlengd, hetzij een mandaat van 5 jaar in plaats van 4 jaar. Hij vestigt de aandacht op het engagement en de beschikbaarheid die dit mandaat voor het voorzitterschap, het vicevoorzitterschap en de leden van het Bureau betekent. Hij benadrukt dan ook dat deze verlenging voor velen van hen helemaal niet relevant lijkt, als men ook de dynamiek van de Raad en het engagement van zijn leden wil behouden.

3.5 Wijziging van het besluit en evaluatie

De **Raad** vestigt de aandacht op zijn lopende werkzaamheden inzake zijn besluit en waarvoor bepaalde elementen uit dit Wetboek zouden worden gewijzigd.

Tot slot vraagt de **RGVM** dat de wijzigingen die hem aanbelangen het voorwerp van een tussentijdse evaluatie zouden uitmaken en om daarbij te worden betrokken.

*

*   *